

**Materská škola Jána Drdoša,
Zvolenská 130/6, 962 02 Vígľaš**

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

VLÁČIK KOĽAJÁČIK

**Jana Hupianová
zástupkyňa ZŠ s MŠ**

Vláčik koľajáček

Názov ŠkVP	Vláčik koľajáček
Stupeň vzdelania	predprimárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	niekoľkoročná
Formy výchovy a vzdelávania	celodenná, poldenná
Vyučovací jazyk	slovenský
Prerokovaný v pedagogickej rade	
Prerokovaný v rade školy	
Schválený riaditeľkou ZŠ s MŠ Víglaš	
Vydaný dňa	

Názov materskej školy	Materská škola Jána Drdoša
Adresa materskej školy	Zvolenská 130/6, 962 02 Víglaš
Telefónny kontakt	0911 275 144
E – mailová adresa	msviglas@gmail.com

1. Vlastné ciele výchovy a vzdelávania a zameranie školy

Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu kognitívnu, senzomotorickú a sociálno-citovú úroveň ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti. Školský vzdelávací program je zostavený tak, aby rešpektoval ciele výchovy a vzdelávania uvedené v zákone č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení neskorších predpisov.

Pri stanovení vlastných cieľov sme vychádzali:

- z podmienok materskej školy,
- z požiadaviek všeobecných cieľov ustanovených v Štátnom vzdelávacom programe pre predprimárne vzdelávanie v materských školách,
- z cieľov stanovenými v koncepčnom zámere rozvoja materskej školy,
- z potrieb a záujmov detí a ich zákonných zástupcov,
- zo schopností pedagogických zamestnancov.

Vlastné ciele:

- Zamerat' sa na oblasť ekológie – aktívne chrániť prírodu, t.j. triedenie odpadu /plasty, papier/, jarné a jesenné upratovanie /zber odpadkov, hrabanie lístia/
- Deti budú poznať najdôležitejšie kultúrne a technické pamiatky obce a regiónu.
- Deti budú prejavovať environmentálne cítenie, prebúdzat' aktívny záujem a schopnosť dívať sa okolo seba, počúvať, objavovať, bádať, experimentovať, postupne chápať zákonitosti prírody.
- Spoznajú tradície, kultúru nášho regiónu, ktoré sa odovzdávajú ďalším generáciám a dedia sa z pokolenia na pokolenie /piesne zo zborníka M.Sliackeho).
- Budeme podporovať vytváranie kladných vzájomných vzťahov – vl'údnosť, ohľaduplnosť, vzájomnú pomoc, slušnosť, dobré vzťahy medzi deťmi, tzn. vlastnosti, ktoré by si malo dieťa osvojiť, aby mohlo plne prijímať všetky informácie a podnety z okolitého sveta.
- Budeme umožňovať vnímať okolitý svet všetkými zmyslami /zážitky detí – vianočné a veľkonočné zvyky, karneval, návšteva divadla – JGT Zvolen/.
- Rozvinieme spoluprácu s NLC Zvolen, OZ Podpoľanie, CHKOP Zvolen, aktivitami zameranými na spoznávanie, hmyzu, vtákov, lesných zvierat obohatíme detský svet o nové pútavé vedomosti.

V našej materskej škole sa zameriavame na tvorbu podnetného prostredia, ktoré je základom pre zážitkové učenie. Dieťa, keď je obklopené prostredím, ktoré ho k aktivitám nabáda, podnecuje jeho skúmanie, bádanie, je motivované k učeniu sa, ktoré realizujeme prostredníctvom hier a edukačných aktivít. Takto môže zmysluplne prežiť obdobie dochádzky do materskej školy.

Materská škola je dvojtriedna. Budova a školský dvor je zrekonštruovaný a zmodernizovaný. Interiér herní, šatní, chodieb je vybavený novým nábytkom a vkusne, esteticky a aktuálne dopĺňaný výzdobou a tvorivými výrobkami detí, učiteliek.

Exteriér materskej školy tvoria multifunkčné preliezačky, altánok, drevený domček. Estetiku školskej záhrady dotvára kvetinová výzdoba, výsadba stromov a kríkov, ktoré uskutočňujeme v spolupráci s Obecným úradom Víglaš a rodičmi.

Takto udržiavané a zmodernizované priestory využíva materská škola na podporu osobnostného rozvoja detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravuje deti na život v spoločnosti v súlade s ich individuálnymi a vekovými osobitosťami.

Dobrá spolupráca s rodičmi je jedným z hlavných cieľov našej materskej školy. Rodičia sú prostredníctvom rodičovských združení, pohovorov a oznamov, informovaní o akciách a podujatiach školy, na ktorých sa zároveň môžu podieľať a zúčastňovať.

Okrem toho skvalitňujeme interakciu medzi ostatnými subjektmi výchovy a vzdelávania.

Environmentálna výchova v našej materskej škole poskytuje priestor a neohraničené možnosti na vytváranie základov zodpovedného vzťahu človeka k životnému prostrediu. V rámci environmentálnej výchovy sa dieťa v rámci svojich vekových a individuálnych osobitostí oboznamuje s podstatou ekologických zákonitostí, rozvíja si estetické cítenie a formuje humánny a morálny vzťah k ochrane a tvorbe životného prostredia – ochrana prírody patrí pri súčasnom stave znečistenia k prioritám mnohých inštitúcií. Aj my prispievame aktivitami k prebudeniu detskej myšlienky o starostlivosť prírody.

Práve poloha materskej školy ju priamo predurčuje k tomu, aby prioritou bola v materskej škole environmentálna výchova a spoznávanie blízkeho okolia, ktoré je bohaté na historické objekty a prírodné skvosty (Víglašský zámok, Masarykov dvor, historická železnička z Kyslínek priamo pred budovou MŠ a pohorie Poľana s chránenou krajinnou oblasťou).

Našou úlohou bude naučiť deti, ako správne triediť a rozlišovať odpad. Predpokladáme, že pokiaľ si dieťa v predprimárnom veku vybuduje pozitívny vzťah k prírode a ku svojmu okoliu so všetkou pravdepodobnosťou si tieto hodnoty poniesie aj do budúceho života.

Spoluprácou s rôznymi inštitúciami – **CHKO Poľana, Podpolianske osvetové stredisko, Národné lesnícke centrum vo Zvolene** deti budú mať možnosť oboznámiť sa každý rok v rámci stretnutí s rôznymi témami zaujímavými pre deti, ktoré si môžeme podľa ponuky vybrať.

Biosférická rezervácia Poľana prichádza s novou koncepciou ponuky zážitkových programov environmentálnej výchovy pre deti a mládež, založenou na ZÁŽITKU - priamom kontakte detí a mladých ľudí s prírodou prostredníctvom neformálneho vzdelávania.

Programy podporujú individuálnu i tímovú prácu v prírode, ktorá pozitívne pôsobí na zmysly, duševné zdravie, rozvíja emocionálnu inteligenciu a prepája so svetom prírody, čím vedie k upevňovaniu si pozitívneho vzťahu k prírodným i ľudským hodnotám.

Deti tak spoznávajú svoje okolie, tradície, prírodné a kultúrne dedičstvo v blízkosti svojho bydliska aj vo vzácných lokalitách. Hrou, zábavou, objavovaním, dobrodružstvom a pochopením.

Súčasťou programu NLC Zvolen je **LESNÁ PEDAGOGIKA** ako súčasť environmentálnej výchovy, je to učenie o lesnom ekosystéme a výchove človeka k trvalo udržateľnému spôsobu života na príklade lesa.

Využíva aktivizujúce metódy a formy zážitkového učenia a projektového vyučovania. Poskytuje nielen vedomosti, ale oslovuje aj emocionálnu stránku človeka, podporuje získavanie zručností aj celostný rozvoj osobnosti.

Podporuje záujem o vzdelávanie detí predškolského veku a u žiakov mladšieho školského veku o lesy, prírodu a životné prostredie a rozvíjať tak súčasne prírodovednú gramotnosť prostredníctvom aktivizujúcich metód využívaných lesnými pedagógmi v prírodných podmienkach.

Prostredníctvom činnostného a bádateľského charakteru učenia rozvíja u detí kognitívnu, psychomotorickú a sociálno-emocionálnu stránku osobnosti, posilní u detí záujem o ochranu lesa a zvýši ich povedomie o význame lesa a lesníckej profesie.

Spoluprácou so sokoliarkou Veronikou Nosáľovou umožníme deťom spoznávať priamo život sovy aj niekoľkokrát ročne (býva priamo pri MŠ).

V spolupráci s rodičmi si zavesíme vždy v zimnom období vtáčie búbky, doplníme hmyzie domčeky. Svojím pričinením budeme dbať o čistotu a poriadok v školskej záhrade, vysadíme, pravidelným polievaním sa postaráme o okrasné rastliny, kríky. Deťom vytvoríme možnosť bádať, skúmať a pozorovať drobné živočíchy a rastliny prostredníctvom lúp a mikroskopu. Veľa možností nám ponúka aj prírodné prostredie v blízkosti zámku Vígľaš, kde často hlavne so 4-6 deťmi absolvujeme vychádzky a poznávacie pobyty v lese.

2. Učebné osnovy

- Učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu sú vzdelávacie štandardy Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách

3. Východiská plánovania výchovno – vzdelávacej činnosti

Výchovno – vzdelávacia činnosť (ďalej VVČ) plánujeme týždenne, plánujeme vzdelávacie aktivity. Výchovno – vzdelávacie plán pre príslušný týždeň vypracováva učiteľka rannej zmeny aj pre kolegyňu popoludňajšej zmeny (po ich vzájomnej konzultácii). Obsah a forma plánu VVČ je plne v kompetencii každej učiteľky. Pri plánovaní vychádzame z poznania aktuálnej úrovne detí, rešpektujeme ich prirodzenú variabilitu, a ich sociokultúrne prostredie, ako aj pedagogické zásady (postupnosť, primeranosť, systematickosť, a pod.). Plánujeme tematicky, podľa určených tém a podtém. Podtémy si v danom mesiaci prispôsobuje učiteľka podmienkam a aktuálnej situácii (prerušenie prevádzky, sviatky, dochádzka detí). Pri plánovaní aktivít na konkrétny týždeň si učiteľky vyberajú výkonové štandardy zo ŠVP, ktoré prispôsobujú schopnostiam danej skupiny detí, pričom môžu využívať adaptácie výkonových štandardov jednotlivých vzdelávacích oblastí vymedzené viacerými úrovňami dosahovania jednotlivých výkonov. Výkonové štandardy môžu v prípade ich širšieho vymedzenia deliť, ale i spájať do logicky integrovaných celkov. Spravidla v rámci

plánovania dochádza k vzájomnému prepájaniu vzdelávacích oblastí resp. k integrácii výkonových štandardov z niektorých vzdelávacích oblastí.

Výkonové štandardy, ku ktorým z dôvodu ich priebežného dosahovania v prirodzených každodenných situáciách nie je potrebné (na druhej strane ani zakázané) zámerne plánovať vzdelávacie aktivity. Podľa potreby a zváženia učiteľky si môže naplánovať vzdelávaciu aktivitu zameranú na dané výkonové štandardy, ktoré sa plnia priebežne.

Štandardy, ktoré sa plnia priebežne počas celého dňa vo všetkých organizačných formách:

Jazyk a komunikácia

Hovorená reč

Komunikačné konvencie

- Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými.
- Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržiava očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii.
- Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom.
- Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.

Artikulácia a výslovnosť

- Rozumie spisovnej podobe jazyka.

Písaná reč

Chápanie formálnych charakteristík písanej reči

- Používa knihu správnym spôsobom

Grafomotorické predpoklady písania

- Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná.

Matematika a práca s informáciami

Logika

- Rozhodne o pravdivosti (áno/nie, platí/neplatí) jednoduchých tvrdení.

Človek a spoločnosť

Ľudia v blízkom a širšom okolí

- Nadviaže adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s inými osobami – deťmi i dospelými.

Základy etikety

- Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu.
- Odzdraví primerane situácii akceptujúc osobu, s ktorou sa zdraví.
- Používa pozdrav, prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu.
- Rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania.
- Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým.

Ľudské vlastnosti a emócie

- Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobných predpokladov.
- Sústreď sa na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností.
- Dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť.
- Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – pozitívne i negatívne.

Prosociálne správanie

- V dialógu vie vypočuť iných (deti i dospelých).
- Správa sa priateľsky k deťom i dospelým.
- Požiada o pomoc, keď si to situácia vyžaduje a poďakuje za pomoc od druhých.
- Poskytne iným pomoc.
- Podelí sa o veci.
- Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom.
- Nenásilne rieši konflikt.
- Odmieta nevhodné správanie.
- Odmieta kontakt s neznámym dospelým – bezpečné správanie.
- Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania.

Zdravie a pohyb

Hygiena a sebaobslužné činnosti

- Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.).
- Ovláda základné sebaobslužné činnosti.
- Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní.
- Udržiava poriadok vo svojom okolí.

Pohyb a telesná zdatnosť

- Dodržiava pravidlá v pohybových hrách.
- Zvládne turistickú vychádzku.

September – Doma a v materskej škole

Charakteristika:

Prvý tematický celok vytvára podmienky pre úspešnú adaptáciu dieťaťa v prostredí materskej školy. Deti sa zoznamujú s novými kamarátmi, spoznávajú prostredie školy a jej zamestnancov. Zvykajú si na organizáciu dňa, ktorá je odlišná od rodinného prostredia, osvojujú si triedne pravidlá.

Deti získajú nové poznatky o predmetoch, materiáloch, z ktorých sú predmety vyrobené, pozorujú, identifikujú a vyvodzujú úsudky. Tento tematický celok deťom ponúka usporadúvanie a hľadanie princípu usporiadania, konštrukčné, výtvarné a pohybové činnosti, ktoré učiteľke spätne poskytujú východiská pre uplatnenie diagnostických nástrojov.

Október – Čarovná jeseň

Charakteristika:

V mesiaci október sa jeseň ukáže v celej svojej nádhere a v tomto duchu sa nesie celý obsahový celok. Deti poznávajú ročné obdobie - jeseň, ako „pani bohatú“ so všetkou jej nádherou a štedrosťou, všímajú si zmeny v prírode, triedia prírodné objekty. Vychádzky do prírody nemajú len poznávacie, ale aj ochrannárske a športové ciele, čo je prepojené aj s osvojovaním si základov zdravého životného štýlu.

Rozšíria si vedomosti o vlastnom tele, o tom ako fungujú orgány v našom tele, aké zmysly máme a to všetko hrovou formou s množstvom pomôcok a obrázkov.

November – Les a jeho tajomstvá

Charakteristika:

November je zvyčajne mesiac upršaný, zamračený a možno s tým súvisí, že má nádych strašidelného a tajomného. Deti budú poznávať plynúci čas, časové vzťahy a z neho vyplývajúce zmeny - počasie, prípravu lesných zvierat na zimu, tajomný les.

Svojimi zmyslami budú deti objavovať okolitý svet, predmety okolo nás, priestorové geometrické tvary. Aj naďalej budú rozvíjať informačné kompetencie prostredníctvom dostupných digitálnych pomôcok. Tajomno sprostredkujú deťom nielen rozprávky, ale aj strašidelné tvorenie – maľovanie, tvorenie z prírodnín a rôzneho odpadového materiálu.

December – Zimné sviatky

Charakteristika:

Adventný mesiac december je obdobím vianočných sviatkov, kedy sa schádza celá rodina pri stromčeku a štedro prestretom stole a spoločne prežívajú neopakovateľné chvíle pokoja, lásky, štedrosti, spolupatričnosti a obdarúvania sa. Deti sa zapájajú do vianočných príprav nielen doma, ale aj v MŠ. Získavajú nové zručnosti pri pečení a zdobení medovníkov, využívajú prírodný a odpadový materiál pri zhotovovaní adventných vencov, vianočných ozdôb, darčiekov a pozdravov.

Spoznajú tradície v okolí Detvy – koledníci s Kubom. Rozprávajú sa o očakávaných prekvapeniach pod stromčekom, a snažia sa konať dobré skutky a slušne sa správať, aby bolo prekvapení pod stromčekom čo najviac.

Učia sa básne, piesne, nacvičujú tančeky, dramatické scény a pripravujú kostýmy s rekvizitami na vianočnú besiedku pre rodičov. Celú predvianočnú atmosféru a prípravu na najkrajšie sviatky roka umocňujú čarokrásne znejúce vianočné koledy a piesne.

Január – Biela zima

Charakteristika:

Mrazivý mesiac január je zameraný na utváranie postojov k zdravému životnému štýlu a poznávaniu fyzikálnych a prírodných zákonitostí prostredníctvom hier a objavných pokusov so snehom. Deti si vytvárajú pozitívny vzťah k pohybu na čerstvom vzduchu pri sezónnych športoch, ale aj zimných radovánkach so snehom.

Vštepujeme im hravou formou základné predstavy o prevencii voči chorobám, zodpovednosti a starostlivosti voči svojmu zdraviu a zdraviu a bezpečiu iných ľudí. Pozorujeme správanie zvierat v zime a vyhľadávame ich stopy v snehu. Pravidelne prikrmujeme vtákov na školskom dvore, aby nám za odmenu mohli na jar štebotať a spievať.

Február – Fašiangy, Turíce

Charakteristika:

Veselý mesiac február je obdobím Fašiang, Turíc, zameraným na prežívanie radosti, veselosti a uspokojenia. Utvárame povedomie o tradíciách našej kultúry oslavou fašiangového karnevalu, na ktorý sa deti svedomito pripravujú nielen básňami, piesňami, ale aj získavaním zručnosti a skúsenosti pri výrobe karnevalových šašov, masiek a čiapok.

Deťom priblížime niektoré tradičné remeslá, ale aj pracovné náplne vybraných profesií, s ktorými prichádzajú do styku.

Marec – Vykuklo slniečko

Charakteristika:

Marec ako mesiac, sa nesie tradične v duchu literatúry. Je mesiacom o knihách, ich tvorbe, autoroch, obsahoch aj o ilustráciách. Deti sa učia orientovať v detskej knižnici, kde majú dostupnú literatúru. Učia sa , ako zaobchádzať s knihami, ako sa o ne starať, ako v nich listovať. Spoznávajú tajomstvá mnohých rozprávok.

Je to aj mesiac víťania jari, kedy sa lúčime so zimou, pozorujeme prebúdžanie prírody, jej premeny. Jarná príroda má svoje čaro, prináša radosť do života, smiech a dobrú náladu.

Zima je nenávratne za nami a po dlhých a tmavých nociach so sebou prináša so sebou jar sladučké teplo. Prichádzajúca jar sa bude niesť v znamení pozorovania, skúmania, rôznorodých rastlinnej ríše a posilňovania ochranárskych postojov k prírode. Spoznáme prvé jarné kvety. Tešíme sa, že už príde Veľká noc.

Apríl – Príroda sa zobudila

Charakteristika:

Tematický celok sa nesie v duchu veľkonočných sviatkov, kde sa deti aktívne zapoja do príprav sviatkov jari, zoznámia sa s ľudovými tradíciami, rôznymi technikami maľovania vaječ. Svoje pocity a dojmy z prežívania sviatku vyjadria umeleckými výrazovými prostriedkami .

Deti zo skúsenosti aj sprostredkovane budú poznávať a naučia sa pomenovať zvieratá a ich mláďatá, spoznajú význam a ich úžitok pre človeka. Potešia sa návštevou ZOO, kde spoznajú ďalšie zvieratá, ktoré žijú v exotických krajinách, dozvedia sa ďalšie zaujímavosti o ich spôsobe života.

Dôležitou súčasťou je doprava, správanie sa na ceste, nakoľko sa MŠ nachádza v blízkosti hlavnej cesty. Priamym pozorovaním dopravných situácií a dopravných značiek si osvoja pravidlá cestnej premávky, upevnia si ich formou vychádzok do blízkeho okolia.

Máj – S láskou

Charakteristika:

Cieľom obsahového celku je priblížiť deťom domov ako pojem, ako miesto istoty a bezpečia, kde deti žijú so svojou rodinou. Tematický celok venovaný našim mamičkám je zameraný na pochopenie štruktúry rodiny a funkcie rodičov s dôrazom na rolu matky. Deti vyjadria svoj vzťah k matke aktívnou prípravou a prezentáciou na slávnostnej besiedke.

Spoznajú rozdiel života na dedine a v meste, že naša zem je guľatá a žijeme na Slovensku. Učia sa poznávať štátne symboly Slovenskej republiky, podľa kníh, obrázkov edukačných detských programov, oboznámia sa s dominantami krajiny, čo vyjadria aj výtvarne.

Jún – Hurá, na prázdniny

Charakteristika:

Začiatok mesiaca patrí deťom a ich sviatku, ktorý oslávime hrami, súťažami, darčekom. „Pozrieme sa do sveta“, kde žijú iné deti. Budeme sa o nich rozprávať, oboznamovať sa s ich životom, kresliť.

Blížiac sa dovolenkové obdobie poskytuje deťom motiváciu na získanie informácií o tom, čo sa skrýva v tráve, vo vode. Deti si uvedomujú, že nielen na suchej zemi je život, ale aj pod vodou, kde sa pred očami ľudí „ukrývajú“ rôzne živočíchy a rastliny.

A nakoniec našich predškolákov čaká škola, rozlúčia sa s mladšími kamarátmi nielen v materskej škole, ale aj slávnostnou rozlúčkou spolu s deviatakmi zo ZŠ Vígl'áš na zámku Vígl'áš spolu s rodičmi a vkročia do sveta „veľkých školákov“.

4. Vyučovací jazyk

- Podľa § 12 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní je vyučovacím jazykom v školách štátny jazyk (slovenský jazyk)

5. Hodnotenie detí

Hodnotenie dieťaťa v materskej škole je jednou z najdôležitejších činností učiteľky. Hodnotenie má na dieťa veľmi veľký a dlhodobý vplyv. Každý deň v materskej škole a každá činnosť dieťaťa, ktorú realizujeme zámerne alebo spontánne, prináša množstvo príležitostí na hodnotenie dieťaťa. Používame rôzne metódy pozorovania a hodnotenia dieťaťa, pričom najčastejšie využívame:

- Pozorovanie činností: poznávame schopnosti dieťaťa, jeho osobné vlastnosti, psychické stavy, sociálne vzťahy a ostatné prejavy, ktoré dieťa charakterizujú ako osobnosť a odlišujú ho od ostatných jednotlivcov. Pozorujeme činnosti dieťaťa alebo správanie sa dieťaťa pri rôznorodých aktivitách a činnostiach spontánne. Pri tomto pozorovaní nevstupujeme do pozorovania s vopred pripraveným pozorovacím kritériom alebo nástrojom.
- Rozhovor: je spôsob, ktorým získavame fakty na základe bezprostredného slovného kontaktu s dieťaťom. zisťujeme tie stránky osobnosti, ktoré sú nedostupné priamym pozorovaním alebo inými diagnostickými metódami.
- Analýza produktov detí: analyzujeme rôzne produkty detí, či už výtvarných alebo pracovných činností, pracovných listov a pod.
- Portfólio: zhromažďujeme produkty vytvorené dieťaťom v portfóliu (výrobky, výtvarné diela, produkty, pracovné listy, zošity). Nám aj rodičovi poskytne obraz o napredovaní, prípadne stagnácii dieťaťa v niektorej oblasti.
- Slovné hodnotenia: slovné hodnotenie opisuje čo najpresnejšie individualitu dieťaťa. Ním špecifikujeme rozsah vedomostí, zručností jednotlivých detí v triede, ako aj ich osobný pokrok s dôrazom na individuálne zvláštnosti a osobitosti každého dieťaťa.
- Uznanie a pochvala: to je pre dieťa silným motivačným činiteľom jeho napredovania .

Je náročnou povinnosťou nás pedagógov vedome, cielene spoznávať, pedagogicky diagnostikovať individuálne osobitosti dieťaťa, vyhľadávať jeho aktuálne možnosti a k nim cieľiť výchovno – vzdelávacie pôsobenie. Musíme si preto zorganizovať prácu a nájsť si časový priestor na to, aby sme hodnotenie nebrali formálne, ale aby sme skutočne viedli záznamy o dieťati. Aj toto je jednou z kompetencií, ktorou by mal pedagóg disponovať. Aby sa zaznamenávanie informácií o dieťati nestalo pre nás záťažou, musíme sa naučiť čo zaznamenávať, a kedy zaznamenávať a aké diagnostické metódy využiť.

Súčasťou kontroly a hodnotenia detí na našej materskej škole sú:

- realizácia pedagogickej diagnostiky, jej hodnotenie, spracúvanie záverov
- priebežné hodnotenie detí počas činností
- portfóliá – hodnotenie výtvarných a pracovných činností detí,
- hodnotenie pracovných listov
- výstavy produktov detí
- reflexia, sebareflexia dieťaťa
- realizácia testov školskej zrelosti, špeciálnym pedagógom z Centra pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie vo Zvolene